

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1KO/5/2021
Identifikačné číslo spisu:	1021200273
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:1021200273.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v kompetenčnom senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera, sudcov JUDr. Ľubora Šeba, JUDr. Márie Trubanovej, PhD., JUDr. Zdenky Reisenauerovej, JUDr. Eriky Šobichovej (sudca spravodajca), JUDr. Violy Takáčovej PhD. a JUDr. Miroslavy Janečkovej v právnej veci navrhovateľky: Mgr. X. H., V. XX, XXX X X O. 2, narodená dňa XX.XX.XXXX, proti povinnej strane z neodkladného opatrenia: Súkromná základná škola, Jolly HOMESCHOOL, Kukučínova 4, 902 01 Pezinok, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6S/38/2021, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci Okresným súdom v Pezinku, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci je d ô v o d n ý .
Vecne a miestne príslušným súdom na konanie v prvej inštancii je Okresný súd Pezinok.

Odôvodnenie

1. Navrhovateľka sa postupom podľa § 324 a nasl. C.s.p. domáhala na Okresnom súde Pezinok dňa 22.02.2021 vydania neodkladného opatrenia vo veci pretrvávajúceho bránenia prístupu dieťaťa ku vzdelaniu prezenčnou formou bez platného právneho dôvodu a s tým spojeného porušovania zásady rovnakého zaobchádzania vo vzdelaní. Žiadala, aby súd uložil povinnej strane, aby sa zdržala protiprávneho konania a upustila od jeho trvania,
- aby povinná strana neobmedzovala vstup do školského zariadenia jej dieťaťu bez platného právneho dôvodu a aby mu bolo umožnené bez akejkoľvek diskriminácie a segregácie plniť si školské povinnosti,
- aby povinnej strane súd nariadil zdržať sa odopierania základných ľudských práv a slobôd, najmä ústavného práva na vzdelania a plnenie si povinnej školskej dochádzky a zároveň jej zakázal, aby zasahovala do jej základných práv a to práva na súkromie, ochranu osobnosti a ďalších práv a s tým spojených sankcií pre jej dieťa.
2. Okresný súd Pezinok listom z 25.02.2021 postúpil vec pod sp. zn. 5P/18/2021 z 25.02.2021 s poukazom na § 40, 43 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 18 ods. 4 S.s.p. Krajskému súdu v Bratislave ako súdu vecne a miestne príslušnému podľa § 10 S.s.p. v spojení s § 9 a 13 S.s.p. , nakoľko správne súdy

v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom, naproti tomu mu civilné sudy prejednávajú a rozhodujú súkromno-právne spory a iné súkromno-právne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

3. Krajský súd v Bratislave nesúhlasil s postúpením veci. Poukázal na to, že navrhovateľka podala návrh v zmysle § 324 a nasl. C.s.p. ako návrh na vydanie neodkladného opatrenia, pričom zdôraznil, že primárne bolo povinnosťou správneho súdu skúmať splnenie procesných podmienok a prípustnosť aplikácie ustanovení C.s.p. upravujúcich neodkladné opatrenie v konaní pred správnym súdom. Rozsah subsidiarity v civilnom sporovom poriadku na správne súdne konanie ustanovuje prvá veta § 25 Správneho súdneho poriadku odkazujúc na prvú a druhú časť civilného súdneho poriadku s výnimkou ustanovení o intervencii. Inak povedané v zmysle § 25 S.s.p. sa subsidiarita týka len všeobecných ustanovení (právomoc súdu, príslušnosť súdu, zloženie súdu a vylúčenie sudcov, strany a zastúpenie, iné subjekty konania, procesné úkony súdu a lehoty, úkony strán) a konania v prvej inštancii (postup súdu o začatí konania, predbežné prejednanie sporu, pojednávanie, dokazovanie, súdne rozhodnutia, trovy konania), pričom neodkladné opatrenia, vydania ktorého sa domáha navrhovateľka sú upravené v C.s.p. a to v jeho tretej časti. Z uvedeného je tak zrejmé, že sa v rámci subsidiarity neodkladné opatrenia nebudú na správne súdne konania aplikovať. Správny súd nemôže preto v zmysle § 25 S.s.p. konať a rozhodovať o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Správny súd by vzhľadom na uvedené musel konanie o nariadení neodkladného opatrenia zastaviť, per analogiam podľa § 99 písm. b/ v spojení s § 97 písm. b/ S.s.p., nakoľko návrh vykazuje neodstrániteľnú prekážku konania a to, že nie je daná právomoc správneho súdu na nariadenie neodkladného opatrenia. Věcná a miestna príslušnosť na prejednanie a rozhodnutie danej veci by mala byť daná všeobecnému sporovému súdu, t.j. Okresnému súdu Pezinok, ktorého procesný postup vo veci vydania neodkladného opatrenia upravuje C.s.p.

4. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako súd príslušný na rozhodnutie o vecnej príslušnosti (§ 18 ods. 4 a § 8 Zákona č. 160/2015 Z.z. S.s.p.) v spojení s § 11 Zákona č. 160/2015 C. s. p. prejednal vec bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci je dôvodný.

5. Podľa § 8 S.s.p. kompetenčné spory medzi súdmi, ak je sporné, či vec patrí do správneho súdnictva, rozhoduje kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len "najvyšší súd") podľa Civilného sporového poriadku.

7. Podľa § 6 ods. 1 S.s.p. správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

8. Podľa § 1 Zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a ochrane pred diskrimináciou (antidiskriminačný zákon) tento zákon upravuje uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania a ustanovuje prostriedky právnej ochrany, ak dôjde k porušeniu tejto zásady.

9. Podľa § 3 ods. 1 antidiskriminačného zákona, každý je povinný dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v oblasti pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahov, sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, poskytovania tovarov a služieb a vo vzdelávaní.

10. Podľa § 5 ods. 1 antidiskriminačného zákona v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v sociálnom zabezpečení, zdravotnej starostlivosti, pri poskytovaní tovarov a služieb a vo vzdelávaní zakazuje diskriminácia osôb z dôvodov podľa § 2 ods. 1.

11. Podľa § 9 ods. 1, 2 antidiskriminačného zákona, každý má podľa tohto zákona právo na rovnaké zaobchádzanie a ochranu pred diskrimináciou.

(2) Každý sa môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodržiaval zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadosťučinenie; ak ide o nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti, môže sa tiež domáhať neplatnosti právneho úkonu, ktorého účinnosť bola podľa osobitného predpisu pozastavená.

12. Podľa § 1 Zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (Školský zákon), tento zákon ustanovuje

- a) princípy, ciele, podmienky, rozsah, obsah, formy a organizáciu výchovy a vzdelávania v školách a v školských zariadeniach, stupne vzdelania, prijímanie na výchovu a vzdelávanie, ukončovanie výchovy a vzdelávania, poskytovanie odbornej výchovno-poradenskej a terapeuticko-výchovnej starostlivosti,
- b) dĺžku a plnenie povinnej školskej dochádzky,
- c) vzdelávacie programy na štátnej úrovni a výchovno-vzdelávacie programy na školskej úrovni,
- d) sústavu škôl a školských zariadení,
- e) práva a povinnosti škôl a školských zariadení,
- f) práva a povinnosti detí a žiakov,
- g) práva a povinnosti rodičov alebo inej fyzickej osoby než rodiča, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu (ďalej len "zákonný zástupca"), alebo práva a povinnosti zástupcu zariadenia, v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť, výchovné opatrenie, neodkladné opatrenie alebo ochranná výchova, výkon väzby alebo výkon trestu odňatia slobody (ďalej len "zástupca zariadenia").

13. Podľa § 3 písm. c/ a d/ Zákona č. 245/2008 Z.z., výchova a vzdelávanie podľa tohto zákona sú založené na princípoch

- c) rovnoprávnosti prístupu k výchove a vzdelávaniu so zohľadnením výchovno-vzdelávacích potrieb jednotlivca a jeho spoluzodpovednosti za svoje vzdelávanie,
- d) zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie.

14. Podľa § 144 ods. 1 pís.a) Zákona č. 245/2008 Z.z., dieťa alebo žiak má právo na rovnoprávny prístup ku vzdelávaniu.

15. Podľa § 145 ods. 1 až 3 Zákona č. 245/2008 Z.z., práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako každému uchádzačovi, dieťaťu, žiakovi a poslucháčovi v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania vo vzdelaní ustanovenou osobitným predpisom (zákon č. 365/2004 Z.z. antidiskriminačný zákon).

(2) Výkon práv a povinností vyplývajúcich z tohto zákona musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého uchádzača, dieťaťa, žiaka alebo poslucháča. Uchádzač, dieťa, žiak a poslucháč nesmie byť v súvislosti s výkonom svojich práv postihovaný za to, že podá na iného uchádzača, dieťa, žiaka, poslucháča a pedagogického zamestnanca alebo iného zamestnanca školy sťažnosť, žalobu alebo návrh na začatie trestného stíhania.

(3) Uchádzač, dieťa, žiak a poslucháč, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa domáhať právnej ochrany na súde podľa osobitného predpisu (zákon č. 365/2004 Z.z. antidiskriminačný zákon).

16. V predmetnej veci navrhovateľka označila svoje podanie ako návrh na vydanie neodkladného opatrenia podľa ust. § 324 a nasl. C.s.p., ktorým žiadala, aby súd uložil povinnej strane z neodkladného opatrenia, aby sa zdržala protiprávneho konania a upustila od jeho trvania, aby neobmedzovala vstup do školského zariadenia jej dieťaťu bez platného právneho dôvodu a aby jej bolo umožnené bez akejkoľvek diskriminácie a segregácie plniť si školské povinnosti a ďalej aby povinnej osobe súd nariadil zdržať sa odopierania základných ľudských práv a slobôd, najmä ústavného práva na vzdelanie a plnenie si povinnej školskej dochádzky a zároveň aby jej bolo zakázané aby zasahovala do jej základných práv a to práva na súkromie, ochranu osobnosti a ďalších práv a s tým spojených sankcií pre jej dieťa.

17. Navrhovateľka skutkovo odôvodnila návrh tak, že dňa 08.02.2021 jej dcére W.A., nar. XX.XX.XXXX nebol umožnený vstup do školského zariadenia povinnou z neodkladného opatrenia za účelom plnenia si školských povinností a povinnej školskej dochádzky prezenčnou formou z dôvodu nepreukázania sa negatívnym výsledkom testu na ochorenie Covid 19 zákonným zástupcom. Poukázala pritom na Dohovor o právach dieťaťa, Ústavu Slovenskej republiky, ust. Školského zákona a Antidiskriminačného zákona, pričom takéto opatrenia zasahujú do práv dieťaťa na vzdelanie. Poukázala tiež na povahu nariadení, ktoré plošné testovanie prikazujú, ide o uznesenia vlády, vyhlášky ÚVZ SR, ktoré sú často v rozpore so zákonom, ktorý by v súlade s legislatívnymi pravidlami mal byť nad tieto akty nadriadený. Taktiež poukázala na ďalšie nezákonnosti testovania a následných krokov, ktoré sa s ním spájajú (ochrana osobných údajov, zákaz vychádzania, protiústavnosť celej krízovej normotvorby).

18. Navrhovateľka v predmetnej veci v súvislosti s petítom návrhu na neodkladné opatrenie sa domáha rovnakého zaobchádzania v oblasti vzdelávania, ktoré vyplýva najmä zo Školského zákona, zákona č. 245/2008 Z.z., ktorý v § 145 ods. 3 hovorí, že uchádzač, dieťa, žiak a poslucháč, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania zásady rovnakého

zaobchádzania, môže sa domáhať právnej ochrany na súde podľa osobitného predpisu (zákon č. 365/2004 Z.z. antidiskriminačný zákon). Civilný sporový poriadok v § 307 a nasl. C.s.p. obsahuje úpravu tzv. antidiskriminačných sporov podľa ktorého antidiskriminačný spor je sporom, ktorý sa týka porušenia zásady rovnakého zaobchádzania podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou. Na tom nič nemení ani fakt, že navrhovateľka žiada predmetným návrhom vydať neodkladné opatrenie, ktoré neodkladné opatrenie v zmysle § 325 ods. 1 C.sp. môže súd nariadiť ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Petit návrhu neodkladného opatrenia je formulovaný s poukazom na § 325 ods. 2 písm. d/ C.s.p..

19. Antidiskriminačný zákon, zákon č. 365/2004 Z.z. je svojou povahou súkromno- právny predpis, ktorý dáva diskriminovaným osobám za podmienok stanovených týmto zákonom aktívnu žalobnú legitimáciu v civilnom konaní. Popri antidiskriminačnom zákone pôsobí aj celá rada ďalších predpisov, ktoré upravujú ochranu pred diskrimináciou prostriedkami verejného práva.

20. Je plne v dispozícii účastníkov konania, v danom prípade navrhovateľky, aké konkrétne prostriedky právnej (súdnej) ochrany vo vzťahu k tvrdenému porušeniu resp. porušovaniu práv jej maloletého dieťaťa, ktoré tkvie v porušení zásady rovnakého zaobchádzania ku vzdelaniu si zvolí. V danom prípade si navrhovateľka zvolila ako prostriedok právnej (súdnej) ochrany podanie návrhu na neodkladné opatrenie podľa § 324 a nasl. C.s.p..

21. V predmetnej veci navrhovateľka výslovne svoje podanie označila ako návrh na vydanie neodkladného opatrenia a žiadala poskytnúť ochranu vo vzťahu k porušovaniu práv jej maloletého dieťaťa prostredníctvom tohto inštitútu súdnej ochrany Civilného sporového poriadku.

22. Kompetenčný senát dodáva, že spory týkajúce sa diskriminácie môžu rozhodovať aj správne súdy, pokiaľ diskriminácia nastala v dôsledku rozhodnutia orgánu verejnej správy, iného zásahu orgánu verejnej správy, nečinnosti orgánu verejnej správy a pod. s poukazom na ust. § 6 ods. 1 a 2 S.s.p.. V kontexte tejto ochrany ale nie je možné poskytnúť súdnu ochranu prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia, nakoľko z ust. § 25 S.s.p. vyplýva, že správny súd nemôže konať a rozhodovať o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (k tomu pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu SR č.k. 7 Sžsk/21/2017 z 24.7.2017).

23. Vzhľadom na zhrnúc uvedené preto nič nebráni navrhovateľke, aby využila aj prostriedky právnej resp. súdnej ochrany podľa Správneho súdneho poriadku za tam uvedených podmienok konania s poukazom na § 6 ods. 1 a 2 S.s.p.

24. V danom prípade však z podania navrhovateľky označené ako návrh na vydanie neodkladného opatrenia podľa § 324 a nasl. Civilného sporového poriadku vo veci pretrvávajúceho bránenia prístupu dieťaťa ku vzdelaniu prezenčnou formou bez platného právneho dôvodu a s tým spojené porušovanie zásady rovnakého zaobchádzania vo vzdelaní nič nenasvedčovalo, že by navrhovateľka chcela využiť prostriedky právnej ochrany prostredníctvom správnej žaloby uvedenej v § 6 ods. 2 Správneho súdneho poriadku.

25. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci je dôvodný. V danom prípade o neodkladnom opatrení navrhovateľky má rozhodnúť vecne a miestne príslušný Okresný súd Pezinok. S poukazom na § 11 ods. 1 veta druhá C.s.p. súdy nižšej inštancie sú týmto rozhodnutím viazané.

26. Toto uznesenie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 7:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je p r í p u s t n ý .